

Målnummer:	1963-01	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	2004-02-02		
Rubrik:	Bidrag som ett aktiebolag lämnat till en vinstandelsstiftelse har fördelats på de anställda utifrån en bedömning av individens medverkan till vinst. Bidragen har inte ansetts tillkomma de anställda på likartade villkor. Ersättning som utbetalats från stiftelsen till de anställda skall därför ingå i stiftelsens underlag för arbetsgivaravgifter.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 2 kap. 4 § första stycket punkt 16 lagen (1981:691) om socialavgifter• 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring		
Rättsfall:			

REFERAT

Ellipsen Vinstandelsstiftelse (vinstandelsstiftelsen) betalade under år 1997 ut ersättning till anställda i D. Carnegie AB (bolaget) om 16 814 601 kr. Skattemyndigheten i Stockholm beslutade den 24 juni 1998 att påföra vinstandelsstiftelsen arbetsgivaravgifter på ett underlag om nämnda belopp. Vinstandelsstiftelsen överklagade och yrkade att avgifter inte skulle tas ut.

Länsrätten i Stockholms län (2000-03-08, ordförande Heilbrunn) yttrade: Enligt 2 kap. 4 § första stycket punkten 16 lagen (1981:691) om socialavgifter, SAL, skall vid bestämmandet av avgiftsunderlaget bortses från sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål från vilken enligt de fyra sista meningarna i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, skall bortses vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. - Enligt 3 kap. 2 § andra stycket AFL skall vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning bortses även från ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse) eller från annan juridisk person med motsvarande ändamål, om ersättningen avser en sådan anställd och inte utgör ersättning för arbete för den juridiska personens räkning. Detta gäller dock endast om de bidrag arbetsgivaren lämnat till den juridiska personen varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda. - Av proposition 1991/92:60, Skattepolitik för tillväxt, s. 89, framgår bl.a. följande. I ett stort antal företag har åtgärder vidtagits för att genom vinstandelsystem göra de anställda delaktiga av företagets resultat, öka produktiviteten, sprida det individuella ägandet i företaget och öka känslan av samhörighet i företaget. Överföring av vinstmedel till en företagsknuten vinstandelsstiftelse beslutas av företaget i regel i anslutning till att resultat för det gångna året fastställs. Överföringen sker till en av de anställda eller personalorganisationerna vid företaget bildad stiftelse. Andelsrätt i stiftelsens förmögenhet grundas på anställning i det överförande företaget vid en viss tidpunkt eller under viss tidsperiod. De individuella andelarna bestäms med utgångspunkt i anställningsform, avlönad tid eller liknande. - Av proposition 1992/93:29 om vissa socialavgiftsfrågor, s. 13, framgår bl.a. följande. Syftet med avgiftsfriheten är att främja produktiviteten och det långsiktiga sparandet som följer av att anställda blir delaktiga i företagets resultat och ägandet sprids. Som förutsättning för avgiftsfrihet bör gälla att de bidrag arbetsgivaren lämnar till stiftelsen är avsedda att vara bundna minst tre kalenderår, att bidragen är avsedda att tillkomma en betydande del av de anställda och tillkomma dem på

likartade villkor. Detta skall innebära att minst ca en tredjedel av personalen omfattas av vinstandelssystemet och att ersättningen lämnas till de anställda efter enhetliga principer. - Av skrivelse från Riksskatteverket den 27 januari 1994, dnr 25979-93/200, framgår bl.a. följande. Betydelsen av uttrycken "likartade villkor" och "enhetliga principer" får prövas från fall till fall. Rent allmänt kan sägas att en omständighet som måste beaktas vid tolkningen av bestämmelserna är lagstiftarens syfte med vinstandelssystemet. - Länsrätten gör följande bedömning. - Frågan i målet är om de bidrag arbetsgivaren lämnat till stiftelsen varit avsedda att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda vilket är en förutsättning för att utbetalningarna skall vara avgiftsfria. Begreppet "likartade villkor" definieras inte närmare i lagtext utan ledning får hämtas från förarbetena. Av dessa framgår att med "likartade villkor" avses "enhetliga principer" samt att andel i vinstandelssystemet bestäms med utgångspunkt i anställningsform, avlönad tid eller liknande. Syftet med att införa avgiftsfrihet för vinstandelssystemet var att öka företagets produktivitet och lönsamhet genom att få de anställda att känna sig mer delaktiga i företaget. Mot bakgrund av det anförda anser länsrätten att lagstiftaren avsett att fördela andelarna i vinstandelssystemet på objektiva grunder. Bolaget fördelar en årlig bonus mellan de anställda genom att VD och en mindre grupp personer gör en individuell bedömning av respektive anställd. Det har inte framkommit vilka värderingsprinciper eller vilka kriterier som ligger till grund för fördelning av bonus. Mot bakgrund härav finner länsrätten att bolagets sätt att fördela andelarna i stiftelsen grundar sig på en subjektiv bedömning av de anställdas insats varför bidragen till stiftelsen inte kan anses ha varit avsedda att tillkomma de anställda på likartade villkor. Skattemyndigheten har därför haft fog för att påföra arbetsgivaravgifter i enlighet med vad som skett. Överklagandet skall således avslås. Vad bolaget anför förklarar inte annan bedömning. - Länsrätten avslår överklagandet.

Vinstandelssystemet fullföljde sin talan.

Skattemyndigheten bestred bifall till överklagandet.

Kammarrätten i Stockholm (2001-02-02, Belfrage, Ganting, Laakso Utvik, referent) yttrade: Vad vinstandelssystemet anför i kammarrätten och vad som i övrigt framkommit i målet förklarar ingen annan bedömning än den länsrätten gjort. - Kammarrätten avslår överklagandet.

Vinstandelssystemet fullföljde sin talan samt yrkade ersättning enligt lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. för kostnader i Regeringsrätten med 23 750 kr inklusive mervärdesskatt. Till stöd för sin talan anförde stiftelsen bl.a. följande. Bolaget har använt sig av kriterierna "delaktighet och arbetsinsats för att skapa vinst i bolaget" för att bestämma hur stor bonus som skall komma de anställda till godo under räkenskapsåret. Samma bedömningsgrund, byggd på förmågan att generera vinst, har gällt för samtliga anställda. Det förhållandet att angiven bedömning i sin tur kräver att man gör en individuell uppskattning av den anställdes arbetsinsats fråntar inte det övergripande bedömningskriteriet dess objektivitet. Sedan bonusbeloppet för varje anställd fastställts har de anställda fått möjlighet att uttrycka önskemål hur stor del av deras enskilda bruttobonusbelopp som skall betalas ut direkt och hur stor del som bolaget skall sätta av till stiftelsen. Den omständigheten att de anställda själva har fått vara med och påverka hur stor del av bonusbeloppet som skall betalas in till stiftelsen får även det anses vara likformigt i så måtto att alla anställda har getts samma villkor. Sammanfattningsvis har bolaget lagt sig vinn om att ersättningen skall komma alla anställda till del på likartade villkor. Bolagets prövning får med hänsyn till den verksamhet bolaget bedriver anses stå i nära samklang med lagstiftarens krav på ett system som främjar produktivitet och delaktighet i bolaget. Skall det övergripande syftet med lagstiftningen tillgodose måste uttrycket "likartade villkor" ges en relativt vid innebörd.

Skatteverket avstyrkte bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande.

Begreppet "likartade villkor" innebär att det vid bestämmandet av andelarnas storlek inte får finnas någon form av subjektiv värdering. Storleken på varje anställds individuella andel i vinstandelsstiftelsen bestäms med hänsyn till det marknadsvärde som en liten grupp under ledning av bolagets verkställande direktör bedömer att respektive anställd har. Denna typ av subjektiv värdering, som innefattar en ren kvalitetsbedömning av vederbörandes arbetsprestation, korresponderar illa med sådana objektiva förhållanden som anges i förarbetena.

Regeringsrätten (2004-02-02, Lavin, Sandström, Ersson, Dexe, Nord) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. Vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter skall bortses från ersättning från vinstandelsstiftelse (2 kap. 4 § första stycket 16 SAL). Ett krav i sammanhanget är att de bidrag arbetsgivaren lämnat till vinstandelsstiftelsen varit avsedda att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda (3 kap. 2 § andra stycket AFL).

Frågan i målet är om ersättning som utbetalats från vinstandelsstiftelsen till de anställda i bolaget skall ingå i avgiftsunderlaget.

Principerna för tilldelningen har beskrivits på följande sätt. Alla anställda i bolaget omfattas enligt anställningsavtal av bonussystemet och är således berättigade till vinstandel. Denna utgår endast under förutsättning att bolaget ger vinst. Bolagets styrelse fattar beslut om tilldelning för var och en på individnivå, varvid tilldelat belopp bedöms utifrån individens bidrag till företagets vinst. Beloppet i kronor kommer därför att variera mellan de enskilda individerna. Varje anställd får sedan själv avgöra hur stor del av bonusen som skall överföras till vinstandelsstiftelsen.

Enligt Regeringsrättens mening uppvisar tilldelningen av vinstmedel till bolagets anställda alltför stora inslag av subjektiva bedömningar för att de till stiftelsen överförda medlen skall kunna konstateras ha varit avsedda att tillkomma de anställda på likartade villkor. De utbetalda ersättningarna från vinstandelsstiftelsen skall därmed ingå i stiftelsens avgiftsunderlag. Överklagandet skall således avslås.

Regeringsrätten finner att stiftelsen bör medges ersättning för kostnader i Regeringsrätten med skäliga 5 000 kr.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten avslår överklagandet.

Regeringsrätten beviljar stiftelsen ersättning för kostnader i Regeringsrätten med 5 000 kr.

Föredraget 2004-01-08, föredragande Kristiansson, målnummer 1963-2001

Sökord: Arbetsgivaravgifter

Litteratur: Prop. 1991/92:60 s. 89; prop. 1992/93:29 s. 14
